

Stratégiai Ellenőrzési Terv 2025-2029.

Készítette:

Németh Dóra, belső ellenőrzési vezető

Véleményezte:

Dr. Jakab Csaba jegyző

A belső ellenőrzési rendszer

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény IV. fejezet 87. § alapján a Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulásához tartozó helyi önkormányzatok képviselő-testületei a Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulás Társulási Megállapodásban rögzítettek szerint a belső ellenőrzési kötelezettségről, annak közös megszervezéséről társulás keretében gondoskodnak.

Az önkormányzatok az államháztartás alrendszerének részei, ennek értelmében feladatuk az államháztartási kontrollok kialakítása és működtetése az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvényben (továbbiakban Áht.) foglaltak alapján. Az államháztartás belső kontrollrendszere a költségvetési szervek belső kontrollrendszere – beleértve a belső ellenőrzést – keretében valósul meg.

Kistérségi szinten az egységes belső ellenőrzési rendszer működtetéséről, a szükséges források biztosításáról a Gyöngyös Körzeti Kistérség Többcélú Társulás keretében, a belső ellenőrzési feladat közös ellátásáról szóló Együttműködési Megállapodásban foglaltak alapján rendelkeztek.

A belső ellenőrzési feladatot a Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulásának belső ellenőrei és megbízott belső ellenőrök látják el, jelenleg 23 önkormányzatnál.

Ezen önkormányzatok a következők:

Adács, Atkár, Detk, Gyöngyös, Gyöngyöshalász, Gyöngyöspata, Gyöngyösoroszi, Gyöngyössolymos, Gyöngyöstarján, Halmajugra, Karácsond, Kispána, Ludas, Markaz, Mátraszentimre, Nagyfüged, Nagyréde, Pálosvörösmart, Szúcsi, Vámosgyörk, Vécs, Visonta és Visznek.

A belső ellenőrzési szervezet hatóköre kiterjed a társulási feladatellátás körébe tartozó szervekre, a helyi önkormányzatokra, az általuk felügyelt és irányított költségvetési szervekre, valamint alkalmazni kell az általuk létrehozott társulások, a többségi irányítás alatt működő gazdasági társaságok, valamint az önkormányzat költségvetéséből céljelleggel nyújtott támogatások kedvezményezett szervezetek, személyek ellenőrzésére.

A belső ellenőrzésre vonatkozó szabályokat a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Bkr.) határozza meg.

A Bkr. 30 § (1) bekezdésében foglaltak alapján: *„A belső ellenőrzési vezető stratégiai ellenőrzési tervet készít, amely – összhangban a költségvetési szerv hosszú távú céljaival – meghatározza a belső ellenőrzésre vonatkozó stratégiai fejlesztéseket. A terv tartalmazza az alábbiakat:*

a) a hosszú távú célkitűzéseket, stratégiai célokat;

b) a belső kontrollrendszer általános értékelését;

c) a kockázati tényezőket és értékelésüket;

d) a belső ellenőrzésre vonatkozó fejlesztési és képzési tervet;

e) a szükséges erőforrások felmérését elsősorban a létszám, képzettség, tárgyi feltételek tekintetében;

f) az a)-c) pont alapján meghatározott ellenőrzési prioritásokat és az ellenőrzési gyakoriságot.”

A) Hosszú távú célkitűzések, stratégiai célok

Az önkormányzat feladatait (melyhez a hosszú távú célkitűzések, stratégiai célok kapcsolódnak) alapvetően az Möt.v.-ben, illetve egyéb jogszabályokban rögzített

- kötelezően ellátandó,
- helyi közszolgáltatások körében teljesítendő,
- önként vállalat feladatai, valamint
- az önkormányzat gazdasági programja határoz meg.

A 2025-2029. években az Önkormányzatok fő feladatai:

- a gazdálkodás pénzügyi egyensúlyának megteremtése és annak megőrzése, öfenntartási képesség elősegítése, öngondoskodásra való képesség erősítése

- a bevételek hatékony beszedése és a kiadások teljesítése
- bevételek és kiadások szabályos felhasználásának átlátható és ésszerűen részletezett nyilvántartása
- mind a működési, mind a fejlesztési költségekben rejlő megtakarítási lehetőségek feltárása,
- az önkormányzatok irányítása alatt álló intézményekben, az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságokban a feladatellátás szabályozottsága és szabályszerűségének biztosítása,
- a megkezdett beruházások sikeres lezárása, valamint az új beruházások megvalósulása érdekében pályázatokon való indulás, és támogatások elnyerése
- önkormányzati vagyon kezelése, megőrzése és védelme a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevételével
- az arra a célra felhasználható vagyonával és bevételeivel kötelező feladatai ellátásának veszélyeztetése nélkül vállalkozást folytathat

A belső ellenőrzés stratégiai terve nem konkrét ellenőrzési feladatokat tartalmaz, hanem a belső ellenőrzés átfogó céljait rögzíti, a belső kontrollrendszer és a kockázati tényezők értékelésével határozza meg a célok elérése érdekében szükséges tennivalókat, a belső ellenőrzés fejlesztésére vonatkozó hosszú távú terveket.

A belső ellenőrzés stratégiai célja, hogy az ellenőrzött szervezetek, gazdálkodási vagy egyéb tevékenységei folyamatainak vizsgálatával, független, tárgyilagos, bizonyosságot adó és tanácsadó tevékenységével objektíven értékelje a szervezetet, feltárja az esetleges hiányosságokat, javaslatokat tegyen az Önkormányzat vezetése felé, valamint az intézményvezetők és egyéb szervezetek vezetői számára, hozzájárulva a feladatellátás szabályszerű, hatékony és eredményes végrehajtásához, a kitűzött célok eléréséhez. A belső ellenőrzés rendszerszemléletű megközelítéssel és módszeresen értékeli, illetve fejleszti az ellenőrzött szervezet irányítási és belső kontrollrendszerének hatékonyságát.

A belső ellenőrzés általános stratégiai célja, hogy hozzájáruljon a Tagönkormányzatok által kitűzött stratégiai célok eléréséhez, amelyek a Gazdasági programokban kerültek meghatározásra.

A stratégiai ellenőrzési célkitűzések, küldetések:

- a képviselő-testületek által hozott döntések eredményességének ellenőrzése,
- az intézmények és egyéb szervezetek ellenőrzésének stratégiai célja, hogy elősegítse a gazdálkodás hatékonyságát, szabályszerűségét, az alaptevékenységként meghatározott feladatellátás követelményeknek megfelelő teljesítés érdekében, valamint áttekintést biztosítson az intézmények gazdálkodásának és tevékenységének helyzetéről, színvonaláról,
- az ellenőrzések stratégiai célja, hogy hozzájáruljon a költségvetési szervek belső kontrollrendszerének megfelelő működtetéséhez,
- a szabályszerű működés biztosítása a külső jogforrásoknak, belső szabályzatoknak, eljárásrendeknek való megfeleléssel,
- a gazdálkodás során a célhoz kötött felhasználás ellenőrzése,
- az államháztartáson kívülre teljesített működési célú pénzeszközátadások vizsgálata,
- a közvagyon értékének a megőrzése,
- a Magyar Államkincstár és az Állami Számvevőszék ellenőrzéseire hozott intézkedési tervek megvalósításának ellenőrzése,

A célok elérése érdekében szükséges:

- az éves ellenőrzési feladatok meghatározása során a vizsgálandó területek, témák kockázatelemzésen alapuló tervezése,
- biztosított legyen a belső ellenőrök szervezeti függetlensége,
- az ellenőrzésre, a számvitelre, valamint a gazdálkodásra vonatkozó jogszabályok folyamatos figyelemmel kísérése,
- részvétel a tárgyévi belső ellenőrzéshez kapcsolódó továbbképzéseken, konzultációkon,

- a vizsgálatok hatékonyságát, eredményességét biztosító ellenőrzési módszerek alkalmazása,
- az ellenőrzésekhez kapcsolódóan megtett intézkedések nyomon követése,
- technikai eszközök, különösen az informatika által nyújtott lehetőségek teljes körű kihasználása a digitális szolgáltatásoknak a digitális felületeken.

A belső ellenőrzés főbb feladatai:

- a belső ellenőrzési célok megvalósítása érdekében az évente összeállított belső ellenőrzési tervekben az ellenőrizendő szervezet, szervezeti egység, terület, folyamat vizsgálatához leginkább illeszkedő, a reális helyzetkép feltárását legjobban segítő ellenőrzési típust kell kijelölni,
- a feltárt hiányosságok megszüntetésére készített intézkedési tervek megvalósulásának nyomon követése beszámoltatás útján,
- segítse az integritásalapú, átlátható és elszámoltatható közpénzfelhasználás megteremtését,
- kész legyen a folyamatos megújulásra, alkalmazkodik a társadalmi, gazdasági, valamint a közvetlen ellenőrzési környezet változásaihoz.

B) A belső kontrollrendszer általános értékelése

A belső kontrollrendszer a kockázatok kezelése és tárgyilagos bizonyosság megszerzése érdekében kialakított folyamatrendszer, amely azt a célt szolgálja, hogy a következő célok megvalósuljanak:

- a működés és gazdálkodás során a tevékenységeket szabályszerűen, gazdaságosan, hatékonyan, eredményesen hajtsák végre,
- az elszámolási kötelezettségeket teljesítsék, és
- megvédjék az erőforrásokat a veszteségektől, károktól és nem rendeltetésszerű használattól.

A belső kontrollrendszer létrehozásáért, működtetéséért és fejlesztéséért a költségvetési szerv vezetője felelős az államháztartásért felelős miniszter által közzétett módszertani útmutatók figyelembevételével.

A Bkr-ben megfogalmazott belső kontrollrendszer a Belső Kontroll Kézikönyvben, vagy ezzel egyenértékű szabályzatokban kerül szabályozásra.

A belső kontrollrendszer elemei:

- kontrollkörnyezet,
- kontrolltevékenységek,
- integrált kockázatkezelési rendszer,
- információ és kommunikáció,
- nyomon követési rendszer.

A polgármesteri hivatalokban, a közös önkormányzati hivatalokban, a tagönkormányzatok által alapított költségvetési szerveknél a működés folyamataira és sajátosságaira tekintettel kialakításra kerültek az alapvető működési elvek, eljárások és belső szabályzatok, amelyek a feladatok ellátását szolgáló előirányzatokkal, létszámmal, vagyonnal való szabályszerű és eredményes gazdálkodás követelményei érvényesülhetnek. A belső kontrollrendszer működtetése, ennek keretében az eljárások, szabályzatok felülvizsgálata és fejlesztése azonban a jogszabályi változások, eljárási szabályok és egyéb változások miatt folyamatos feladat. A belső kontrollrendszer mind az öt elemének teljes körű kialakítása, illetve a kialakított rendszerek írásbeli dokumentálása jelenleg is folyamatban van.

A belső ellenőrzés a munkája során vizsgálja és értékeli a költségvetési szerveknél, illetve szervezeti egységeknél működtetett belső kontrollrendszert, annak elemeit, a megállapítások alapján javaslatokat fogalmaz meg a megfelelő működtetés érdekében.

C) A kockázati tényezők és értékelésük

Az Önkormányzatok, Hivatalok, Közös Önkormányzati Hivatalok, költségvetési szervek és önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok kockázatelemzése kockázatelemzési táblázatokkal történt.

A kockázatelemzés adattábláiban két oszlopot töltöttek ki a vezetők – a valószínűséget és a hatást. A valószínűség meghatározása: a rendelkezésre álló tapasztalatok alapján a feltárt kockázatok az 2025-2029. években milyen valószínűséggel fognak bekövetkezni?

A hatás meghatározása: a kockázatok felmerülése esetén azok hatása milyen nagyra becsülhető? (Mindkét esetben 1-5-ig történt a pontozás, 1- nagyon alacsony valószínűség vagy hatás, 5 – nagyon nagy valószínűség vagy hatás.)

A kockázati együttható meghatározását a belső ellenőrzési vezető végzi (K, amely pl. a következő képlet szerint számítható ki: $K = V + 2X H$, ahol $V =$ Valószínűség, $H =$ Hatás. A kockázat automatikusan kritikus, ha annak értéke 55 és 75 között van.) A magas kockázatú területek ellenőrzése fog előtérbe kerülni.

A kockázatelemzés során a következő területek, folyamatok kerültek figyelembevételre:

1.) Önkormányzatoknál, költségvetési szerveknél, társulásoknál:

- Belső kontroll tevékenység
- A költségvetés tervezésének és végrehajtásának folyamata
- Az állami normatív támogatások igénylése és elszámolása
- Főkönyvi könyvelés és számviteli tevékenység
- Munkaügyi folyamatok és személyi juttatások elszámolásának folyamata
- Pénz- és értékkezelési tevékenység
- Beruházások és felújítások lefolytatásának folyamata
- Vagyongazdálkodási tevékenység
- Gépjármű üzemeltetés folyamata
- Dologi kiadások folyamata
- Készletgazdálkodás folyamata
- Közbeszerzési eljárás lefolytatásának folyamata
- Az adóztatási tevékenység
- Hazai forrásból támogatott pályázatok megvalósításának folyamata
- Európai uniós forrásból támogatott fejlesztések végrehajtásának folyamata
- Az egyes ellátott feladatok rendszerszemléletű megszervezése
- Számítástechnikai rendszerek működése
- Iratkezelés és irattározás
- Adatkezelés, adatvédelem, adatszolgáltatás

2.) Gazdasági társaságoknál:

- Szabályozottság
- Az üzleti terv készítés és beszámoló készítés
- Az Önkormányzattal kötött szerződésekben foglaltak megvalósítása
- Főkönyvi könyvelés és számviteli tevékenység
- Munkaügyi folyamatok és személyi juttatások elszámolásának folyamata
- Pénz- és értékkezelési tevékenység
- Beruházások és felújítások lefolytatásának folyamata
- Vagyongazdálkodási tevékenység
- Gépjármű üzemeltetés folyamata
- Költséggazdálkodás folyamata
- Készletgazdálkodás folyamata
- Közbeszerzési eljárás lefolytatásának folyamata
- Hazai forrásból támogatott pályázatok megvalósításának folyamata
- Európai uniós forrásból támogatott fejlesztések végrehajtásának folyamata
- Számítástechnikai rendszerek működése
- Iratkezelés és irattározás

- Adatkezelés, adatvédelem, adatszolgáltatás

A kockázati tényezők az alábbiak:

- Szabályok/működés összetettséget/változása
- Szervezeti változás
- Közvetlenül pénzben mérhető hatás
- A folyamat/tevékenység korábbi ellenőrzése
- Kontrollok megbízhatósága

A stratégiai tervben foglaltak figyelembevételével kerülnek összeállításra a kockázatelemzésen alapuló éves tervek, melyek összesítése alapján áll össze a Társulás belső ellenőrzésének éves munkaterve.

D) A belső ellenőrzésre vonatkozó fejlesztési és képzési terv

Cél, hogy az ellenőrök képzettsége és szakmai gyakorlata kielégítése az ellenőrzési tevékenységgel szemben támasztott különösen magas szakmai követelményeket. Ennek érdekében az ellenőrökkel szemben elvárás a folyamatos továbbképzéseken való eredményes részvétel.

A képzettséggel kapcsolatos célkitűzéssel összhangban a belső ellenőrök hosszú távú képzési terve az alábbiakra összpontosul:

- kötelező kétévenkénti szakmai továbbképzés a költségvetési szervnél és köztulajdonban álló gazdasági társaságnál belső ellenőrzési tevékenységet végzők nyilvántartásáról és kötelező szakmai továbbképzéséről, valamint a költségvetési szervek vezetőinek és gazdasági vezetőinek belső kontrollrendszer témájú kötelező továbbképzéséről szóló 22/2019. PM rendelet előírása szerint, melyet a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Képzési, Egészségügyi és Kulturális Intézete, mint az Államháztartási Belső Pénzügyi Ellenőrzés Módszertani és Képzési üzemeltetője szervez meg,
- évenkénti mérlegképes könyvelői tanfolyamon való részvétel,
- egyéb szakmai továbbképzés, tapasztalatcsere, online konferenciákon és képzéseken való részvétel.

A fejlesztés iránya:

- az ellenőrzés módszertana által felállított szakmai követelmények elsajátítása,
- a vezetés támogatása egyenként folyamatosan segíteni az ellenőrzött szervezetek működését, eredményességét, hatékonyságát,
- a tanácsadói tevékenység fejlesztése,
- a belső ellenőrök szakmai képzettségének emelése.

E) A szükséges erőforrások, elsősorban a létszám, képzettség, tárgyi feltételek tekintetében

Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulása jelenleg 2 fő főállású közalkalmazott – regisztrált költségvetési belső ellenőr - által biztosítja a tagönkormányzatok belső ellenőrzését. Az egyik fő – belső ellenőri feladatai mellett - ellátja a belső ellenőrzési vezetői feladatokat is. Az elmúlt évekhez hasonlóan külső megbízott ellenőr is segítette a feladatok elvégzését.

A belső ellenőrök végzettsége megfelel a jogszabályokban foglaltaknak, felsőfokú végzettséggel és mérlegképes könyvelői végzettséggel rendelkeznek.

A belső ellenőröknek a feladataik ellátásához a Társulás munkaszervezeti feladatait ellátó Gyöngyösi Közös Önkormányzati Hivatal biztosítja a helyiséget, a Társulás pedig az egyéb tárgyi eszközöket: laptop, multifunkciós nyomtató, mobiltelefon.

A belső ellenőrök a tagönkormányzatokhoz való kijutásra saját gépjárművet használnak, melynek költségeihez a Társulás hozzájárul a Kiküldetési szabályzat szerint.

F) A meghatározott ellenőrzési prioritások és az ellenőrzési gyakoriság

A kockázatelemzés során az egyes ellenőrzött költségvetési szervnél megállapított kockázati szint a szervezetek szükségszerű ellenőrzési gyakoriságát határozza meg, ami azt jelenti, hogy a magas kockázati szintű szervezetek ellenőrzését gyakrabban kell elvégezni. Az ellenőrzés egy-egy működési folyamat eljárási rendszerének vizsgálatával is elvégezhető. A folyamat, vagy terület konkrét megjelölése az éves ellenőrzési tervben történik meg. A cél, hogy minden költségvetési szerv a lehető legtöbb alkalommal ellenőrzésre kerüljön a 2025-2029. évek alatt.

Gyöngyös, 2025. január 31.

.....

Németh Dóra
belső ellenőrzési vezető